

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 24 listopada 2017 r.

Adam Bodnar

IX.517.1801.2017.JM

**Pan
Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości
Prokurator Generalny**

Przeprowadzona w podległym mi Biurze analiza przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 grudnia 2016 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania tymczasowego aresztowania (Dz.U. z 2016 r. poz. 2290, dalej regulamin lub rozporządzenie), wykazała niezgodność zamieszczonego tam § 25 ust. 1 pkt 2 z regulacją art. 217c § 1 pkt 1 k.k.w. Fakt ten sygnalizował również sędzia sądu okręgowego w skierowanym do mnie wniosku.

W świetle przepisu art. 217c § 1 pkt 1 k.k.w. tymczasowo aresztowany może korzystać z aparatu telefonicznego na zasadach określonych w regulaminie organizacyjno-porządkowym wykonywania tymczasowego aresztowania, za zgodą organu do którego dyspozycji pozostaje. Natomiast przepis § 25 ust. 1 pkt 2 regulaminu stanowi, że organ dysponujący wydaje zarządzenie o zgodzie na korzystanie przez tymczasowo aresztowanego z aparatu telefonicznego, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, w celu porozumiewania się z osobą najbliższą.

Wskazać należy, że zgodnie z art. 214 § 1 k.k.w., poza wyjątkami przewidzianymi w rozdziale XV k.k.w., tymczasowo aresztowany korzysta co najmniej z takich uprawnień, jakie przysługują skazanemu odbywającemu karę pozbawienia wolności w systemie zwykłym w zakładzie karnym typu zamkniętego. Nie stosuje się do niego ograniczeń innych niż te, które są konieczne do zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego, utrzymania porządku i bezpieczeństwa w areszcie śledczym oraz zapobieżenia wzajemnej demoralizacji tymczasowo aresztowanych. Przepis art. 105b § 1 k.k.w. uprawnia

skazanego do korzystania z aparatu telefonicznego na własny koszt lub na koszt rozmówcy. Zgodnie z powyższym, przepisy Kodeksu karnego wykonawczego nie ograniczają kręgu podmiotów, z którymi tymczasowo aresztowany może porozumiewać się za pośrednictwem telefonu. Ograniczenia tego może dokonać jedynie organ dysponujący w przypadku konieczności zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania.

Trzeba również zaznaczyć, że na podstawie art. 249 § 1 pkt 5 k.k.w. Minister Sprawiedliwości uzyskał uprawnienie do określenia w regulaminie jedynie sposobu korzystania przez tymczasowo aresztowanych z aparatu telefonicznego. Zgodnie z nim mógł więc uregulować tylko związane z tym kwestie organizacyjne i techniczne, bez wkraczania w materię dotyczącą praw tymczasowo aresztowanego i stanowienia przepisu, który je ogranicza.

Prawo do rozmów telefonicznych z rodziną i znajomymi mieści się w zakresie określonego w art. 47 Konstytucji RP prawa do ochrony prawnej życia prywatnego i rodzinnego. Natomiast art. 31 ust. 3 Konstytucji RP stanowi, że ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanowione tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw. Zatem ograniczenie kręgu osób, z którymi tymczasowo aresztowany może za zgodą organu dysponującego porozumiewać się za pomocą aparatu telefonicznego, może nastąpić jedynie w ustawie.

W związku z powyższym, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 958), uprzejmie proszę Pana Ministra o podjęcie niezbędnych działań legislacyjnych w celu uregulowania przedstawionej sprawy w sposób zgodny z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

[*Adam Bodnar*]